

§ 172

# Förslag till nya kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen

Diariennr 2026/128

## Bakgrund och beskrivning

Förslag till nya Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen i Västerviks kommun (KFVA), har tagits fram i enlighet med förslag från Svenskt Vatten. KFVA ska tydliggöra fastighetsägarers rättigheter och skyldigheter vid anslutning och användande av den allmänna VA-anläggningen. Föreskrifterna rekommenderas att fastställas av kommunfullmäktige, för att ersätta nu gällande Allmänna bestämmelser för Västerviks kommuns vatten- och avloppsanläggningar (ABVA).

I enlighet med lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och förordning (2007:701) om allmänna vattentjänster får kommuner meddela ytterligare föreskrifter om användningen av allmänna VA-anläggningar. I dagsläget regleras användningen av den allmänna VA-anläggningen genom allmänna bestämmelser (ABVA), som antogs i kommunfullmäktige 2008 och som reviderades 2012 enbart avseende att huvudmannskapet övergick till Västervik Miljö & Energi AB. Svenskt Vatten har uppdaterat den publikation som låg till grund för ABVA. Det nya förslaget har remissbehandlats nationellt vid två tillfällen och stämts av samt förankrats med jurister inom Svenskt Vattens VA-juridiska nätverk. Svenskt Vatten rekommenderar kommunerna att besluta nya kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen (KFVA), i enlighet med förslaget. Många kommuner har redan infört KFVA och fler är på gång.

Förslaget är till stora delar likt nu gällande ABVA, då det baseras på samma lagrum. Syftet med revideringen är att på flera sätt förtydliga.

- Kopplingen till vattentjänstlagen och förordningen om allmänna vattentjänster.
- ABVA:s avsnitt om användningen av den allmänna avloppsanläggningen har delats upp i spillvattenanläggningen och dagvattenanläggningen.
- Föreskrifterna om den allmänna dagvattenanläggningen är avsedda att bland annat förtydliga att VA-huvudmannens ansvar för att ta emot dag- och dränvatten inte är obegränsat.
- Preciserat att våtservetter och andra sanitetsprodukter än toalettpapper inte får tillföras spillvattnet.
- Ställt krav på att anmälan ska göras innan utsläpp till allmän anläggning påbörjas av spillvatten som använts för energiutvinning.
- Förtydligat att huvudmannen bestämmer om en tidigare godkänd plats för vattenmätare behöver ändras.

Med utgångspunkt i föreskrifterna kan sedan ytterligare information användas för att tydliggöra föreskrifterna för fastighetsägarna.

## Bolagets beredning av ärendet

Förslaget till föreskrifter har genomlysts inom Utredningsavdelningen i samråd med Distribution Mätning och Anläggning, samt Produktion Vatten. Information om förändringarna har lämnats på Tema Vatten och inom Vattengruppen - en tjänstemannagrupp representerad av Enheten för samhällsbyggnad, Miljö & Byggnadskontoret, Bostadsbolaget samt Västervik Miljö & Energi. Efter beredning följer förslaget till föreskrifter Svenskt Vattens förslag med två skillnader. Svenskt Vattens förslag till formulering i sista stycket under 13 § *Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna anläggningen spillvatten från köksavfallsskvarn utan huvudmannens skriftliga medgivande* har justerats till *Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna anläggningen spillvatten från köksavfallsskvarn*. Orsaken till justeringen är att ett sådant medgivande inte harmoniserar med ny avfallslagstiftning avseende utsortering av bioavfall och att det inte finns befintliga dispenser som skulle medföra behov av övergångsperiod. Motsvarande paragraf finns i nu gällande ABVA. Förslaget till föreskrifter innehåller även en frivillig bestämmelse om vakuumavlopp vilken rekommenderas att inte införas, då den allmänna spillvattenanläggningen inte har sådana system. Den paragrafen skulle kunna gå att införa senare vid behov.

De nya föreskrifterna innebär inte någon omedelbar förändring för vare sig bolaget eller abonnenter, då det främst är förtydliganden av redan gällande lagstiftning. En grundläggande förutsättning för föreskrifterna är att de inte får oskäligt begränsa eller försvåra fastighetsägarnas möjlighet att använda den allmänna VA-anläggningen. Samtidigt ska det primära syftet med den allmänna VA-anläggningen förtydligas, dvs att tillhandahålla vattentjänster med kvalitet och kvantitet som normalt behövs för hushållsändamål.

Vartefter praxis utvecklas kan det därför komma att ställas tydligare krav på abonnenter och VA-anläggningar. Alla föreskrifter har bedömts ha stöd i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och dess förarbeten. Att ha samma föreskrifter som övriga kommuner ger en möjlighet att följa med nationell praxis och utbyta erfarenheter med andra kommuner och VA-huvudmän, för att behandla abonnenterna på skäligt och rättvist sätt. Rekommendationen är att anta de nationellt framtagna formuleringarna. Föreskrifterna kan sedan vara en god grund för att utveckla ytterligare information till abonnenter, samt interna instruktioner och arbetssätt.

## Förslag till beslut

Att styrelsen för Västervik Miljö & Energi AB föreslår Kommunfullmäktige, via Kommunstyrelsen, att besluta:

- att fastställa nya Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen i Västerviks Kommun, KFVA,
- att KFVA ersätter Allmänna bestämmelser för Västerviks kommuns vatten- och avloppsanläggningar, ABVA 09, fastställt av kommunfullmäktige 2008-11-27, § 172 och att där hänvisningar görs till ABVA gäller från ikraftträdandedatum i stället KFVA,
- att KFVA börjar gälla 1 januari 2027.

## Styrelsen beslutar

I enlighet med förslaget till beslut.

**Handlingar i ärendet**

Förslag till KFVA - Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen i Västerviks Kommun.

**Beslutet skickas till**

Kommunfullmäktige via Kommunstyrelsen

# Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen i Västerviks kommun (KFVA)

|                                                                           |   |
|---------------------------------------------------------------------------|---|
| INLEDANDE BESTÄMMELSER .....                                              | 2 |
| ANVÄNDNING AV DEN ALLMÄNNA DRICKSVATTENANLÄGGNINGEN.....                  | 3 |
| Huvudmannens skyldighet att leverera dricksvatten.....                    | 3 |
| Energiutvinning ur levererat vatten.....                                  | 3 |
| Huvudmannens rätt att begränsa leveransen med mera .....                  | 3 |
| Vattenmätare .....                                                        | 3 |
| ANVÄNDNING AV DEN ALLMÄNNA SPILLVATTENANLÄGGNINGEN .....                  | 4 |
| Huvudmannens skyldighet att ta emot spillvatten .....                     | 4 |
| Krav på spillvattnets innehåll och egenskaper .....                       | 4 |
| Energiutvinning ur spillvatten .....                                      | 4 |
| Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen .....             | 5 |
| Dag- och dränvatten får endast tillföras avsedd ledning.....              | 5 |
| Frånkoppling av dag- och dränvatten från spillvattenförande ledning ..... | 5 |
| Spillvatten från fastighet som inte används som bostad .....              | 6 |
| Lätt tryckavloppssystem (LTA-system).....                                 | 6 |
| ANVÄNDNING AV DEN ALLMÄNNA DAGVATTENANLÄGGNINGEN .....                    | 6 |
| Huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dränvatten.....              | 6 |
| Krav på dag- och dränvattnets innehåll och egenskaper .....               | 7 |
| Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen .....             | 7 |
| Spillvatten får inte tillföras dag- och dränvattenledning .....           | 7 |
| Dag- och dränvatten från fastighet som inte används som bostad.....       | 7 |

## INLEDANDE BESTÄMMELSER

1 § Med stöd av 23 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) och 2 § förordningen (2007:701) om allmänna vattentjänster meddelar kommunfullmäktige följande föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen.

2 § Definitioner och uttryck i dessa föreskrifter har samma betydelse som i vattentjänstlagen.

3 § För fastighetsägarens användning av den allmänna VA-anläggningen i Västerviks kommun gäller vad som föreskrivs i vattentjänstlagen, annan författning och dessa föreskrifter.

4 § Dessa föreskrifter omfattar fastigheter som är belägna inom det av kommunen beslutade verksamhetsområdet för respektive vattentjänst.

Vad som enligt dessa bestämmelser gäller för en fastighetsägare gäller enligt 2 § vattentjänstlagen även för den som innehar fast egendom med tomträtt, ständig besittningsrätt, fideikommissrätt eller på grund av testamentariskt förordnande och enligt 5 § vattentjänstlagen den som har ingått avtal med huvudmannen om att få använda den allmänna VA-anläggningen.

Det som gäller för en fastighet kan enligt 4 § vattentjänstlagen även gälla för en byggnad eller annan anläggning som inte tillhör fastighetens ägare.

5 § Huvudman för den allmänna VA-anläggningen är Västervik Miljö & Energi AB.

6 § Huvudmannen tillhandahåller vattentjänster till en fastighet, vars ägare i enlighet med 16–18 §§ vattentjänstlagen har rätt att använda den allmänna VA-anläggningen och som följer gällande bestämmelser för användandet, om behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

7 § En fastighetsägare som vill ansluta en fastighet till den allmänna VA-anläggningen ska göra en skriftlig anmälan till huvudmannen som sedan bestämmer hur inkopplingen ska ske.

# ANVÄNDNING AV DEN ALLMÄNNA DRICKSVATTENANLÄGGNINGEN

## HUVUDMANNENS SKYLDIGHET ATT LEVERERA DRICKSVATTEN

8 § Huvudmannen är endast skyldig att leverera vatten av dricksvattenkvalitet för normal hushållsanvändning. Huvudmannen garanterar inte att ett visst vattentryck eller en viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

## ENERGIUTVINNING UR LEVERERAT VATTEN

9 § Vatten som levereras genom en allmän VA-anläggning får utnyttjas för energiutvinning endast om huvudmannen efter ansökan skriftligen medger detta.

## HUVUDMANNENS RÄTT ATT BEGRÄNSA LEVERANSEN MED MERA

10 § Huvudmannen får tillfälligt begränsa eller avbryta vattenleveransen när denne bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada och för underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägaren skyldig att reducera sin vattenförbrukning enligt huvudmannens anvisningar.

Vid planlagt leveransavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

## VATTENMÄTARE

11 § Om vattenförbrukningen hos en fastighetsägare ska fastställas genom mätning tillhandahåller huvudmannen vattenmätare som förblir huvudmannens egendom. Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilken typ av mätare som ska användas. Fastighetsägaren ska bekosta de anordningar som behövs för uppsättning av mätare och sammankoppling med VA-installationen i övrigt.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen. Huvudmannen bestämmer om en tidigare godkänd plats behöver ändras.

Huvudmannen har rätt att kostnadsfritt disponera vattenmätarens plats och har ensam

befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och frånkoppla mätaren.

Fastighetsägaren är skyldig att skydda mätaren mot frost, skadlig värmepåverkan och annan skada.

## ANVÄNDNING AV DEN ALLMÄNNA SPILLVATTENANLÄGGNINGEN

### HUVUDMANNENS SKYLDIGHET ATT TA EMOT SPILLVATTEN

12 § Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars beskaffenhet mer än oväsentligt avviker från spillvatten från bostäder (hushållspillvatten).

Huvudmannen kan i enskilda fall medge utsläpp i den allmänna anläggningen av spillvatten med annan beskaffenhet än som anges i första stycket vad gäller arten eller halten av ingående ämnen. Huvudmannen bestämmer de villkor som ska gälla för utsläppet.

### KRAV PÅ SPILLVATTNETS INNEHÅLL OCH EGENSKAPER

13 § Fastighetsägaren får inte tillföra spillvattnet lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel, sura, frätande, giftiga eller andra miljöfarliga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion. Exempelvis är det förbjudet att tillföra spillvattnet våtservetter eller andra sanitetsprodukter än toalettpapper.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45°C får inte tillföras spillvattenanläggningen i förbindelsepunkten.

Utsläpp i strid med förbuden i första och andra stycket ska omedelbart anmälas till huvudmannen.

Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna anläggningen spillvatten från köksavfallskvarn.

### ENERGIUTVINNING UR SPILLVATTEN

14 § Fastighetsägare som avser utnyttja spillvatten för energiutvinning ska anmäla till huvudmannen innan sådant vatten börjar släppas till den allmänna spillvattenanläggningen.

Energiutvinning ur spillvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt spillvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

## HUVUDMANNENS RÄTT ATT TILLFÄLLIGT BEGRÄNSA ANVÄNDNINGEN

15 § Huvudmannen har rätt att tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att använda spillvattenanläggningen när huvudmannen bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada samt för underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Vid planlagt driftsavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

## DAG- OCH DRÄNVATTEN FÅR ENDAST TILLFÖRAS AVSEDD LEDNING

16 § Det är förbjudet att tillföra dag- och dränvatten till en allmän ledning som inte är avsedd för sådant ändamål.

Huvudmannen får skriftligen medge undantag från förbudet, om det finns särskilda skäl.

## FRÅNKOPPLING AV DAG- OCH DRÄNVATTEN FRÅN SPILLVATTENFÖRANDE LEDNING

17 § Om dag- och dränvatten avleds från en fastighet till en spillvattenförande ledning får fortsatt tillförsel av sådant vatten inte ske från det datum som huvudmannen bestämmer, efter det att

1. särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten har ordnats och fastighetsägaren har underrättats om detta, eller
2. huvudmannen vidtagit åtgärder för bortledande av dag- och dränvatten som inte sker genom en förbindelsepunkt och meddelat fastighetsägaren om att sådana åtgärder har vidtagits.

Huvudmannen får vid behov medge anstånd med att avbryta tillförseln eller medge undantag från förbudet om det finns särskilda skäl.

18 § Har särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten inte ordnats får huvudmannen ändå förbjuda tidigare tillåten tillförsel av sådant vatten till spillvattenförande ledning om

1. avledning kan ske ändamålsenligt på annat sätt, och
2. huvudmannen i skälig omfattning ersätter fastighetsägaren dennes kostnader för nödvändig omläggning

## SPILLVATTEN FRÅN FASTIGHET SOM INTE ANVÄNDS SOM BOSTAD

19 § En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter en fastighet för annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos spillvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar som huvudmannen bedömer vara nödvändiga för kontroll av spillvattnet.

Huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på spillvattnets innehåll och kontrollerar spillvattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen får ange hur journalföring och provtagningar ska göras.

## LÄTT TRYCKAVLOPPSSYSTEM (LTA-SYSTEM)

20 § Vid anslutning till ett allmänt lätt tryckavloppssystem (LTA-system) tillhandahåller huvudmannen LTA-pumpenhet som förblir dennes egendom. Huvudmannen bestämmer antalet pumpenheter och vilken typ av pumpenhet som ska användas samt svarar för installationen. Fastighetsägaren ska bekosta de anordningar som behövs för att sammankoppla pumpenheten med VA-installationen i övrigt.

Enhetens plats ska bestämmas av huvudmannen, som har rätt till kostnadsfri upplåtelse av platsen och som ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla enheten.

Fastighetsägaren är skyldig att skydda enheten mot frost och annan skada samt svara för dess elförsörjning.

## ANVÄNDNING AV DEN ALLMÄNNA DAGVATTENANLÄGGNINGEN

### HUVUDMANNENS SKYLDIGHET ATT TA EMOT DAG- OCH DRÄNVATTEN

21 § Huvudmannen är inte skyldig att ta emot dag- och dränvatten från fastigheter av en sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot 21 § vattentjänstlagen.

## KRAV PÅ DAG- OCH DRÄNVATTNETS INNEHÅLL OCH EGENSKAPER

22 § Fastighetsägaren får inte tillföra dagvattenanläggningen lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensen eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion. Dagvatten som avleds till den allmänna VA-anläggningen får dessutom inte innehålla större mängder av partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller andra miljöfarliga ämnen.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45°C får inte tillföras den allmänna anläggningen.

Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna VA-anläggningen dagvatten i sådan mängd att anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet eller att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter.

Utsläpp i strid med förbuden i andra och tredje stycket ska omedelbart anmälas till huvudmannen.

## HUVUDMANNENS RÄTT ATT TILLFÄLLIGT BEGRÄNSA ANVÄNDNINGEN

23 § Huvudmannen får tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att använda dagvattenanläggningen när huvudmannen bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada samt för underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Vid planlagt driftavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

## SPILLVATTEN FÅR INTE TILLFÖRAS DAG- OCH DRÄNVATTENLEDNING

24 § Det är förbjudet att tillföra spillvatten till en allmän ledning som uteslutande är avsedd för dag- och dränvatten. Huvudmannen avgör vilket avloppsvatten som ska anses vara spillvatten och avledas till en spillvattenledning.

## DAG- OCH DRÄNVATTEN FRÅN FASTIGHET SOM INTE ANVÄNDS SOM BOSTAD

25 § En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter en fastighet för annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka

beskaffenheten hos dag- och dränvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar som huvudmannen bedömer vara nödvändiga för kontroll av dag- och dränvattnet.

Huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på dag- och dränvattnets innehåll och kontrollerar dag- och dränvattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen får ange hur journalföring och provtagningar ska göras.